

## *Corso Gregory*

### Középkori anatómia

A fogsor a száj kastély-rácsa

A nyelv sárkány

A torok tömlőc

A szem szőke lányok tornyocskája

Az agy őrszem

ki tudja szűrni

az ármányos fekete lovagot!

## ELÉGIKUS AMERIKAI ÉRZÉSEK

*John Kerouac drága emlékének*

1. Milyen elvászthatatlanok vagytok te és Amerika, ame-

lyet láttál, bár sosem volt itt, hogy látni lehessen, te

és Amerika mint a fa meg a föld, egy és ugyanaz; és

mégis mint egy pálma Oregonban . . . halott mielőtt

kivirulna, mint a Miami fölött függő sarki hó -

Mennyire így volt ez veled vagy azzal, ami vágytál volna

lenni, de Amerika nem akarta, Amerika, amelyet

láttál, de nem bírtál látni.

Oly hasonló, de nem hasonlító földből fakadtatok; úgy

álltál Amerikán, mint gyökértelen, alacsonyan szét-

ágazó fa, a mókus észre sem vette, hogy felszökkent

a földről és máris ott mászott a fán . . . ekkor látta

hogyan hullik a makk, s ebből megtudta, hogy

nincsenek frigyben, mily terméketlen, mily haszta-

lan a természet bús természetlensége; nem csoda,

hogyan a hajnal immár nem öröm . . . mert mire jó a

föld meg a nap, ha köztük a fa semmire sem jó . . .

az elválaszthatatlan hármasság, ha már szétkülönült,  
hideg, terméketlen, értelmetlen, háromszor aláhú-  
zott halálos hazugsággá válik ebben az ocsmány  
csonkulásban . . . Ó hentes, a sertésborda már nem  
disznó - az idegen amerikai Amerikában keserű  
csauk; és még ennek az elégiának is, drága Jack,  
lesz feldarabolt fája, zúzalékká tört fája, amely a  
fájdalmat belénk fojtja majd - nem csoda, hogy  
nem írhatunk jó híreket ilyen rossz hírekre -

Milyen idegen a természetes haza, úgy ám, bizony ám,  
mennyire meghal a fa idegen, hideg, szabadság nél-  
küli földben - Nem fújhatja szél a cédrusfenyő  
magvát oda, ahol előtte egy sem virágzott; egyetlen  
pálmát sem fűjt Oregonba a bölcs szél - bölcssek a  
próféta útnak-indítói is . . . tudván, mily termékeny  
a kijelölt hely, ahol az eltervelt prófécia hirdethető  
és válaszra érett - a magvető nem nádasba hinti a  
búza magvát, mert a hang küldője fület is küldött.

És ha a kis Lichtenstein volna a kijelölt hely

Nem pedig Amerika

Lichtenstein nyelvén szólánánk -

Nem annyira mi fedeztük fel Amerikát

inkább ő fedezte

fel bennünk a hangját; sokan úgy beszéltek Ameri-  
kához, mintha övük volna birtokjogilag, mintha tör-  
vényhozói úton törvénykönyvileg megkaparintották  
volna a vagyon és örökösödés anyagiasságai-  
val; ahogy a társadalom polgára a társadalom tu-  
lajdonosának hiszi magát, és amit magából csinál,

azt csinálja Amerikából is, és ezért Amerikáról  
szólva önmagáról beszél, és az ilyen egyént nemrit-  
kán megválasztják annak rendje és módja szerint,  
hogy képviselje, amit képvisel ... Amerika ördögi  
énjét

így hát sok hazafi magát becézi, amikor Amerikáról be-  
szél és aki nem becsüli őt, az Amerikát fitymálja és  
vice versa

Az igazság nyelve Amerika igazi nyelve, és ez nem lel-  
hető meg a *Daily Herald-okban*, minthogy ennek  
hangja ellenőrzött hang gonoszul rámenős és pali-  
madarak ellen irányul

Nem csoda, hogy gyökértelenek voltunk . . . mert mi ma-  
gunk váltunk gyökerekké - a hazugság gyökeret so-  
sem ereszthet és nem növekedhet a nap igazsága  
alatt és ezért nem hordhatja az igazság gyümölcsét

Jaj, Jack, úgy látszik, rekviemet csak Amerikáéval  
együtt zenghetem el, és ezt az egy rekviemet nem  
engedhetem meg magamnak, mert amíg élek, én-  
értem nem zengnek rekviemek

Mert bár meghal a fa, a fa újjászületik, de ha a fa örökre  
hal meg és sosem születik újjá . . . meghal a föld is

A te szemed volt, amely látta, a te szíved érezte, a te  
hangod dalolta és kiabálta, és míg Amerika él, bár  
meghaltál, öreg Kerouac-test, élsz te is . . . mert  
csakugyan olyan proféciaik korában éltünk, amelyek-

ből nem következett halál... mert csakugyan utánunk a bérgyilkosok kora jött és ki kétli utolsó szavaidat "Utánam . . . a vízözön"

6, de ha az évszakokon múlna, nem kétleném, hogy viszatér a fa, mert mire jó a föld, amelyen álltunk, ha maga nem képes megállni - úgy ám, a fa az évszakok parancsára eldől, mert ez a természet szokása, ezért hanyatlik a föld, ezért a lassú, de biztos bomlás, mígnem maga a fa válik földdé, amelyen egykor állt; de ha ledől a föld . . . akkor mi lesz? a természet nem adhat erre választ, mert nincs föld, amelyre eshet és rátelepülhet, nincs hanyatlás, még föl-emelkedés sem, iránya sincs, és bomlása mivé bomlik ki, ha kibomlik?

Jöttünk, hogy meghirdessük az emberi szellemet a szépség és igazság nevében; és most ez a szellem kiáltja a természet kedvéért minden természeti dolgok borzalmas egyensúlyhiányát... fogságban a szökevény természet! mint madár a kézben, a kísérlet és a technika nem-evolúciós útjaiba befogva és beleszerkesztve

Igen noha a fa gyökeret eresztett a földben a földet megforgatták és ebbe a kikényszerített hányadékba beleokádták a halál megkövesült fáinak undorító gyilkos kigőzölgését a holt és tovatűnt dinoszauroszi kor millió éves szurka és zsiradéka hogyan vetődött a felszínre megint hogy bekóborolja az eget amelyet belélegzünk a szennyeződés pánikjaiban

Mit remélhet ó barátom a benned oly nagyon testet öltött

Amerika, ha ugyanaz az alkohol, amely elválasztotta  
Amerikájától a te rézbőrű fivéred testét, elvá-  
lasztotta tőled a te testedet - Titkos terv szövődött  
földfűk elhappolására, tudjuk - de milyen terv hap-  
polhatja el egy szellem elhappolhatatlan hazáját?  
Látomásos Amerikádat nem lehetett látomástalaní-  
tani -mert amikor a szellem ablakainak árnyai le-  
hanyagatlanak, amit láttak, megmarad mégis . . . a  
szellem szeme mégis lát

Úgy ám, a benned oly nagyon testet öltött, ily kétségte-  
lenül benned gyökeredző Amerika a fiatal és sza-  
bad emberség teljének eleven megtestesülése

És noha a nagy megváltó fa - még nem teljesen, még  
nem tökéletes bizonyossággal - virágzik, a bánatos  
vén homályisták szívesen döntenék ki; odasuhinta-  
nak, darabolják és elfűrészelik . . . hogy ami teljes,  
ifjú és szabad, az többé hétszentség, hogy ne álljon  
meg itt

Bizony mondom, ha volnának a fiatalsághoz hasonlatos  
fák . . . ha azért készülne ilyen, hogy kidöntsék, és  
sohasem kelne fel, hogy kidőljön megint, akkor  
kidőlné a föld és jönne a vízözön és széjjelmosná  
teljesen és örökre, mint a sehonnan sehová fűjő  
szét

z "Kezed hogy hasonlít Clark Gable kezéhez . . ." (Mexi-  
kói beszélgetés, 1956) - oly erős, oly Mexikó-sütötte

kezek, Amerikával foglalatoskodók, tudtam, hogy  
rendbehoznák, hogy őriznék és becéznék

Mindig Amerikáról beszéltem, és Amerika számomra min-  
dig történelem volt, Wolfe tábornok ragyogó piros  
angol mundérban halódik, egy kékmundéros fran-  
cia levágta, ott lógnak az osztályteremben hazánk  
atyja mellett akinek szívtája a felhők közt lebeg . . . ~  
igen, amerikai történelmünk volt, jövő történel-  
münk, annyi szent;

Mennyire egy Whitman hiányzott nekünk mindig, egy re-  
ményesség, Amerika, hogy ez az Amerika mindig  
Amerika lesz, sohasem olyan, amelyről vagy amely-  
nek dalolni kell, de amelyért mindig lehet remény-  
kedve dalolni

Minden kincsünk a múlt Amerikája volt, és mi magunk,  
a mostani Amerika, és ó hogy néztünk arra a múlt-  
ra! \$s ó ama osztályterem nagy hazugságai! A For-  
radalmi Háború . . . csupán Washington, Revere,  
Henry, Hamilton, Jefferson és Franklin jutott ne-  
künk . . . sohasem Nat Bacon, Sam Adams, Paine . . .  
és mit kaptunk a szabadságból? nem a szabadságért  
folyt az a háború, amelynek birtokában korunk leg-  
szabadabb népei lettek volna, s nem azért ragadtak

fegyvert, hogy el ne *veszítsék* ezt a szabadságot -  
mégis, de mégis aligha volt szabad az az évad, mely  
kivirágztatott bennünket a színen; van-e itt ma  
szabadság? hát nem halljátok a rézbőrű embert, a

feketetőrű embert, a fiatalembert, ha erről beszél -  
És kezdetben, amikor csak a szabadságról lehetett hal-  
lani: a szegény salemi boszorkányoknak nem sok  
jutott belőle; és a szabadságnak az a nagy magasz-  
talója, Franklin, száz dollárt fizetett minden skal-  
pért, amelyet a természetes szabadság vad gyerme-  
keiről lenyúztak; ifjabb Pitt a testvéri szeretet vá-  
rosának java földjét oly ocsmány csalással orozta  
el, amely gyötrő bizonytalansággal bénította meg vö-  
rös fivére bízó szívét; és mennyire tudatlan volt a  
szabadság dolgában a bölcs Jefferson, a szabadság  
fekete veszteseinek tulajdonosa, mert amikor a füg-  
getlenség meghirdetői csak az egész részének hir-  
dették meg ezt, a polgárháborút hirdették meg

A szabadság bármely emberének csak az igazságban kell  
reménykednie; és az igazság volt a legfontosabb ta-  
lált tárgy; az amerikai élet diadémja, amelyen meg-  
alapozhatták a magántulajdon és az Isten iker-ural-  
mát;

Hogy megszenvedte a szegény bennszülött amerikai a  
szabadság e két pillérének kikényszerített megal-  
pozását 1

Az igazságból változékony Isten fakad, az Istenből pa-  
rancsolt igazság

"Az Úr útjai a szabadsághoz vezetnek" mondja Szent

Pál... de nem Istennek, az embernek kell a szabadság, hogy követni tudja Isten útjait

Az egyéni földtulajdon jogának igazsága nem igazolható azok számára, akik elsődleges jogon közösen birtokolták a földet;

Aki magánembernek eladja az emberiség földjét, az a Brooklyni-hidat adja el

Az emberi halál második legnagyobb oka . . . , a tulajdon-szerzés

Egyetlen amerikai élet sem ér egy holdnyi Amerikát . . .

ha a Magánterület-feliratok és az őrtálló mészároskutyák nem tudják veletek közölni ezt, majd, közlik a vadászpuskák

Nos hát, édes kereső, pontosan milyen Amerikát kerestél tulajdonképpen? Tudd meg, hogy amerikaiak milliói keresik ma Amerikát . . . tudd meg, hogy még mindazokkal a szemtágító szerekkel is többnyire csak azt látják, ami nincs jelen

Némelyek a tornyosodó kő dalában találják meg Amerikát, mások a forradalom ködeiben

Mindnyájan a szívükben találják meg . . . és ó hogy öszszezugsugorítja a szívet

Nem annyira őket börtönzi be egy vén és elviselhetetlen

Amerika; inkább Amerika börtönződött beléjük -



így romlik és sötétül el a lélek

A láthatatlan, álmódott Amerika tétován remeg, püföli  
a szívet, pocsek kozmikus és egyéb rezgéseket bo-  
csájt ki magából

Láthattad a megvetést fiatal-szomorú szemükben . . . és  
olykor a börtönök borbélyműhelyekké válnak, és a  
hadsereg mindig is az volt

De nem bírják kiborotválni szemükből a hurrikánt

Olvasd Mózeset, próféta soha még nem érte el az álmo-  
dott földet . . . ó, de a szemed halott . . . az utolsó  
álmódott dombodon túli Amerika sem lebeg való-  
ságosan

Milyen hasonlók szíveink s az idő s a halódás, hogyan  
zengi az odakinti és szívünkbe zárt Amerika telhe-  
tetlenül de túlcsondulón a költészet és remény hal-  
lelujait

Hogyan éreztünk minden hajnalt, hűűű-t és hona-t hűle-  
deztünk minden arany bánatnak és gyámoltalanság-  
nak amikor óceántól óceánig hajsoltunk szívósan  
valamiféle itt-sose-volt most-örök-szürke örömet

Úgy ám Amerika a mocsoktalan és szabadságért sosem  
forradalmasított Amerika a bennünk örökkön sza-  
bad, bennünk virágzó Amerika - határtalanított és  
történelmietlenített Amerika, mi magunk, annak az  
Amerikának az apái, amelyet Almamagjankósítot-  
tatok, Amerika amelyet én hirdettem, Amerika  
amely nincs jelen, csakhamar megszülető Amerika

A próféta megrontja az államot, és az állam megrontja a  
prófétát - ami veled történt, ó barátom, az történt

Amerikával, és mi tudjuk, mi történt Amerikával -  
szégyenfolt . . . szégyenfoltok

Ó és mégis ha megkérdik "Mi történt vele" azt mondom

"Ugyanaz ami Amerikával - ők ketten elválasztha-  
tatlanok" Ami a szél az égnek az a hang a szó-  
nak...

És most az a hang elosont és a szó csak csont, és Ame-

rika eloson ma, a bolygó kicsontozva

Az ember azt tarthat otthonában, amit csak kíván, de a

kapun túl semmije sincs - egy érző ember, egy vers-  
szerző ember számára az ilyen túl csak arra való,  
hogy olyan helyé tegye otthonát, ahol felkötheti  
magát

És mi magunk, édes barátom, mindig hazavittük ma-

gunkkal Amerikát - és sohasem mint piszkos szeny-  
nyest, még szégyenfoltjaival sem úgy

És mindig a főkapun át, párnákkal körülrakva szívünk-

ben; leöltünk itt és elmondtuk neki álmainkat a  
szépről

azt reméltük, hogy otthonainkat meghagyja szépnek

És mi történt, Jack, a szépséges Amerikáról szőtt ál-  
mainkkal?

Szépnek láttad, szépnek is hallottad-e hideg villamos

kékségben azt az Amerikát, mely teliokádta és be-  
büdösítette otthonodat, jó agyadat, azt a valótlan  
talmi Amerikát, azt a karikatúra-Amerikát, azt a

konnektoros Amerikát . . , napi négy liter whiskyd-  
be került, hogy ennek az Amerikának testétől meg-  
fosztott szemébe nézz

§§ ő nem látott téged, sohasem látott, mert amit láttál,  
nem volt jelen, amit láttál, röhejbe rekedt, egész  
Amerika nevetett, ez az Amerika hozott be téged,  
hozta be Amerikát, behozta mindazt, ami kint van,  
be mindazt a sehol semmit, nem csoda hát, hogy  
magányos voltál, üresen és szomorún és magányo-  
san haltál meg, te, az igazi arc és hang . . , fogság-  
ban a talmi arc és hang előtt - és ez vált valódivá  
és te lettél talmi

Ó a dolgok szörnyű esendősége

"Mi történt veled?" "Mi történt veled?" A halál történt  
vele, Jóvátett élet történt; ágynak dőlt Isten tör-  
tént; lidércesített álom; felfegyverzett fiatalság; le-  
mészárolt hadsereg; az apa fel akarja falni fiát, a  
fiú kövel veri át, de az apa nem kövül meg

És te, Jack, szegény Jack, végignézted apád halálát, Ame-  
rikád halálát, Istened halálát, tested halálát, halált  
és vért, vért, vért, és ma az apák végignézik fiaik  
halálát, fiaik a csecsemők halálát, miért, miért?  
Mennyit kérdeztük mindketten, MIÉRT?

6 mindenek bús bús szörnyősége

Csak egyetlen kerouaci évtized voltál, de micsoda élet

ebben a tíz kerouaci évben!

Semmi olyan nem történt veled, ami nem történt; betel-  
jesítetlen semmi sem maradt, körbejártad teljesen  
a kört, és ami Amerikával történik az már nem tör-  
ténik veled, mert ami az ország tudatával történik  
az történik e tudat hangjával és elhalt a hang de az  
ország megmarad hogy elfelejtse amit hallott és a  
szó után nem marad csont

És a hús és föld szavát s országát egyazon betegség gyötri  
egyazon halál . . . s a hang halála a húsé előtt jár s  
a szél halott csöndet fúj a haldokló Föld fölött a  
Föld meg hátrahagyja csontját, s a nyögést a szél-

nek még cafatja sem görgeti majd csak a csönd, a  
csönd, s még ezt sem hallja majd Isten füle

Úgy ám, az történt veled, drága barátom, együttérző ba-  
rátom, ami mindennel és mindenkivel és ez a bolygó  
ez a ricsajos búsan kétségbeesett bolygó szegényebb  
lett egy hanggal . . . feláldozható mint a szél . . . el-  
halt s ki fűjja most tova a beteg, beteg és halódó  
földhús-lélek Amerika iszonyú miazmáját

Amikor mentél az úton .Amerikát keresve csak azt talál-  
tad meg amit te raktál ide és az aranykereső az  
egyetlen megtalálható Amerikát találja meg; és be-  
fektetése és a költő befektetése egyremegy ha be-  
köszönt a csőd, és mi csődbe jutottunk, de az abla-  
kok jól zárnak, nem kiugrásra valók, a pokolból  
még senki sem esett ki

Az angyalok is dalolnak a pokolban

daloltak hogy újra lássák onnan

az első Krisztus-vivő követőit

s a pokolból az új világba léptek nyomban

de puskákat hoztak és Bibliát

és hamar megvénült új településük

s a pokol ismét kirakta áruját

Rafael arkangyal voltam én neked

S az Angyalok Urának Keresztjét

rád raktam . . . , hogy akkor

az új világ előestéjén felmérjem a terepet

és te rálobbantál a vén és homályló napra

Beat-Krisztus-fió . . . a dolgok kedves kerekességét cipelve

ragaszkodtál ahhoz hogy kerek és nem négyszögletes

a lélek

És csakhamar . . . mögötted

feltűntek követőid

a virágok gyermekei

*North Beach, San Francisco, 1969*

VERS HARMINC-  
KETTEDIK  
SZÜLETÉSNAPOM  
ELŐESTÉJÉN

LASSÚ TŰNŐDŐ  
SPONTÁN KÖLTEMÉNY

32 éves vagyok

s már annyinak is látszom, ha nem többnek.

Lehet jó ez az arc ha nem fiúarc már?

Mintha hájasodna. És a hajam

nem göndörödik már. Nagy az orrom?

Ajkam a régi.

Szemem, ó a szemem folyvást javul.

32 év se feleség se gyerek: a gyerektelenség fáj,  
de még van időm.

Nem követek el több ostobaságot.

Van is mit hallgatnom úgynevezett barátaimtól:

„Megváltoztál. Olyan örült voltál, olyan klassz.”

Viszolyognak tőlem, ha komoly vagyok.

Járjanak kabaréba.

32; egész Európát láttam, embermilliókkal találkoztam;  
némelyek nagyok láttak, mások förtelmesnek.

Emlékszem, 31 éves koromban ezt kiabáltam:

„Szörnyű volna még 31 év!”

Ma másként érzek.

Őszhajú bölcs szeretnék lenni nagy könyvtárszobában,  
mély karosszékben, kandalló mellett.

Megint egy év, hogy semmit sem loptam.

Már nyolc éve nem loptam semmit!

Abbahagytam a lopást!



De néha még hazudok,  
és szégyentelen vagyok, ám ha pénzt kell kérnem,  
szégyenkezem,  
32 év és négy keserves irtó muris bús rossz csodás  
verseskönyv  
– a világ egymillió dollárral jön nekem.

Meglehetősen kísérteties volt ez a 32 év.  
És nem múltott rajtam semmi sem.  
Nincs választás két út közt; ha lenne,  
mindkettőt választottam volna kétségtelenül.  
Szeretném hinni, az *alkalom* hozta magával, hogy  
labdába rúgok.

Tán kulcsot ad ehhez hetyke kijelentésem:  
„Jó bizonyíték vagyok arra, hogy van valami  
lélekféleség.”

Szeretem a költészetet, mert szeretetre készítet  
és bemutatja nekem az életet.

A bennem elhaló tüzek közül  
az egyik lángol mint a nap;  
nem világíthatja be magánéletemet,  
emberi kapcsolataimat  
vagy társadalmi magatartásomat,  
de közli velem, hogy lelkemnek árnya van.